Контрольный экземпляр

Массе а мехий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТИР СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ★ ШИНАРА, 8 АПРЕЛЬ, 1986 ШУ. ★ № 42 (7233). ★ Мах 3 кеп.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиуме

Хьалха боахаме, Іилман, культура, хьалха образование тухаделлеи лорадеш дахьке, пачхьалхинхен учреждешка, общественни организацешка хьаьнала, дуккхача шерашка беркате кхъеьаргах Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо 1986 шера 26 марта арадальнача шиЙ Указаг1а СССР Лакхехьарча Совета Президиума ш1ера1а республика болххорш г1улакхерча наьхеи йоккхача группина «Кхъхьеьгама ветеран» яха медаль енна1, шу дахьке районашка г1олла: Малгобекени — 42, Назрановски — 8, Ножай-Юртовски — 21, Урус-Мартановски — 15, Шелковской — 153, Заводской — 373.

* * *

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо 1986 шера 24 марта арадальнача шиЙ Указаг1а дукха беранш дахьа новшоуьта. «Наьна сийле» яха орденаш «Медаль материнства» яха медалаш енна1, шу дахьке районашка г1олла: Ахъой-Мартановски — 16, Малгобекени — 18, Назрановски — 89, Ножай-Юртовски — 30, Урус-Мартановски — 40, Шалински — 44, Шелковской — 6, Октябрьски — 11, Заводской — 17.

ХІАРА ДЕННА ОВСАРЕ КЪХЬЕГА!

19 апреле— коммунистически субботник

Беркате хургда ди

«Красный молот» завода коллективо «ц1еча шоайтдийнахьа» арахецарг хьакъ 145,1 эзар сома маьхх товарни продукци, 66 эзар гаргга сом маьх бола нормативно-ц1ена продукци. Цу дахьке цар цу дийнахьа арахецаргъа халхъа боахама Іалъамате ч1оагІа эшап йола шиъ цементировочни агрегат, кхойтта эзар сома маьхх мехиадьхта аппаратура, шин тайнара кхоь фонтанни армагура, дукхача маьхара халхъа эша товараш, кхыйола продукци.

Коммунистически субботник долчу динахьа хьашпре хьа а хьеган шоай даьккха 14,5 эзар сом алапи шийтталетта пятилетка фонда юкъедаккха денна1 завода доахлоша.

Кхоьаьча доагора чотагІа

Къоабалбаь хьаллацаб В. И. Ленин вах 116 шу дизара сийна коммунистически субботник чакхдаккхарах бола Москверча предприятех коллективаш болам Малгобекерча М. Горькие ц1ерагІча совхоза хьакъехьаршаша.

Цу деша хеташ совхоза болхлой митинг хилар совхозе. Субботнике цхьанне санна массане а дакъа лаьара дакъа оьсарне йолаш къахьегаран т1аьхьа хьакъехьаран к1ъмаьлаш дар трактористка Ж. Мерзоева, механика Х. Тесаева, механизатора Ш. Керменчикий совхоза — 30 центнер, хьажжкіаш — 71,3 центнер, Наурски района «Красное знамя» яхача колхозо на бола 1лат дахьлхад 32,1 центнер, хьажкіаш — 50 центнер. Цар санна хиш дехкача лаьтташ ма боагІаре пайда эцаш кхы а дукха боахамаш да республике.

Дйадахача шера районашта юкъе эгІара эсалаг1а хьалхехьй культураш Малгобекени района боахамаша. Иштта, «Алханчуртский» совхозо гентара т1ара 17,2 центнер зара дайлхадан 1ат. Г1. Ахриева ц1ерагІча совхозо 1лата хьажкіаш — 16,9 центнер. Ма боагІаре пайда ницабаь хиЙ дехаш долча дахтеех цу района М. Горьке ц1ерагІча, «Малгобекений», кхыча совхозаша.

Фуд цун бакъан? Пачхьалхехьн дукха ахча а г1ддахийташ, массеех шу хьалха хьалъаьлча хин системана доад деш саг хиннаваш. Шиъ хан-хиннаъа н ц1ентнер, кхы т1а эша 1уналл деш лаьрхха йойчень нах да хиларах лаьтан кіал г1олла хиЙ ухаш йола система цхьайолча мотт1агашка дайинкъай. Дог1ана хьисане деттах ма эшша хиЙ хиннадан. Кхыча бесса ахча, т1ахьокхаш лоаттабеш гидротехнически сбразованн йола специалисташ а болаш, хин система делаера боахамий кулгалхоша йоакхо ца яр- нийсденна хІама да из.

Уж санна кхочамбоаначаш пийсдалийтад Сунженски района Кирова, XIX партсъезда, кхыча боахамашна. Планал 1ЧеЙгаг1а да цига дахькха ялат, бакъдаварш, доакъар. Хиш дехкаш долчаьлхиташ т1ара проектни хьуьнъкъам чуйбелгІа Іалашдарш. Дйахо йодача кат цу тайнара хІама ца хилийтара оарцаг1оовна деша боахамий кулгалхой, специалисташ, партийни профсоюзни организацеш. Цар керттера дехкар да хано дІа ма дехкара уж лаьтташ эффективность да яха йолаш лелдар.

Уж шера хІара гентара т1ара ка бола ялат 40 центнер, шекара сведаш — 400, хьажкіаш — 40, доагІара сведаш — 900 центнер яхача эсаш бе республика кхаш леладераш. Цу п1улахха кийчьаьлг 105 эзар гентар лаьтташ, доГІана хьисане дийг деттача агрегатех 92 процент яраш тоаьь лаьтт, хиЙ уха кавалаш ц1ендадг, хиЙ деттара балхаш дерттіа чаьхдаларе 1271 болххлои специалисти Іомаваьь, хиЙ деттах 1377 станци кийчьаьлл, кхы дукха бадхаш дадг. Йолаша ваьча, хьажкашка латта деххарашкхочаьнадара уж шера дукха дикаг1а кийчо яьй республике. Цун совг1а хиш дехка — лаьтташ ц1ёденнад бригадни хьисане кхъьеган йолча коллективаша.

Т. ШАХБИЕВ.
Нохч-ГІалгІай АССР агропрома мелиоративна йолча подотдела инженер.

СССР 50 шу дизарг1ча ц1ерагІча Грозненски химически завода яхдайталлагІча цехе дика вовз кхъьеган ветеран, вожкхаг1йола технолог А. Сафонов. Йоккха балха опыт хиларга хьенжа цо из намазрша дІалу катерхошта. Цехе меттеп ерригача заводе а дукха ба цо хьехамчаш леладеь кагирхой. Уж хана шоай а са донккий толамаш а доахаш, бизза специалисташ а болаш тайп-тайнарча балха участкашна къььегаш.

Хіша А. Сафонова хьехамчаш леладеш ба операторий г1онЧаш М. Шадиеви О. Синчукови. Хіама хара т1акхувш болча мехиарша ческа дІаьш цоай вожкхаг1йолча новкъость деш дола хьехар. Из бахьан долаш дукха ха яларе йиъна балха говзал кара а ерзаяь къььегаш болаллургба уж.

СУРТА Т1А: (аьрдехьара аьттехьа) М. Шадиева, А. Сафонов, О. Синчукова.

А. АЙРАПЕТОВА сурт.

ПОДРЯДА—ШЕРРА НИКЪ

КОМСИЙ БЕШАМАШКА— ДЕЗАЛА ЗВЕНО

Парте XXVII съезда КПСС ЦК Политически доклад еш КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева вьнна: «Подряда аккордни системеи шерра дІайоьарагерг1ьа бригада, звеноь, дезала боярне, договорг1а отталъта ханна производства средствеш, лаьтта а т1ехьа, царна т1а а ч1оагІ1ешъ».

Дезала подрял шерра дег1адоалларг коллективаш подряда духьала дан. Цул совг1а, ца из хьы т1а ч1оагІ а ду. Вай республикерча совхозашка колхозаша комсаш лелаеча коллективаша ювъе дукха дезалаш боахамашка цоаш къььегта керттера производственни ячейкаш а хулаш дІаувтт. Дезалий звеньяшка совлеман дуьхьа я: къььегамах мах-тел1а аттача дьвхкад, цхьаьна хьа из мел боагІа хьежа яха бераш. Дезало ше хьежаду хІаранена доагІар. Цу тайнарча дезалаше ваьх коллективашкгчул оьсарегІеи дешг1ен хьег кхъ, планагІа лаьрхІачул дукха а т1ех йоах продукци.

Цу тайнарча, хозрасчет а йолаш болх беча дезалий подряди звеньяшта юкъерча цхьаннех дуьш оаха таханн.

Дукхха шераш хьалхагІа дена комсаш ихьеш хьайолгІа Ибрагимова Зура. Дина школа чакхъьяьккхай по хьалхагІа, Шелковской район «Коминтерн» яхача колхозе комсаш ихьеш из хинна чаьна хана. Цига ломадаьь по керттердар — комсий га гаранийта хар. Опыт йолаш болча дьлатта леладераша, лакъаьа къувкъаьш говзанчаьа, Іомаваьь колхозхо комсаш яІа, шпалерах хьалъехьа, Зурас массаза а дикача хьал т1а йолаш лелалай комсий бешг. гьашагта юкъера оасар ц1ендаь дІадоахар, бордоски коачалаш ихьча хІимматашеш оперативни лаьйьй зудамдергашт лазаращтеи духьала. Пайдаиагіа хургйолча тайпара тийсаЙ удобреени.

— Вшо центнер совг1а маьлха сом гулбора оаха ширча Хіара гентара т1ара шерашера, — яхаш дувш Ибрагимова Зурас. — Цу хана хаоттам минча бесса хидча а бехказло яцар тхона. Хаоттам новкъа бац къььегама т1ера хуле, шийна тІаьдала г1улаяь дезам, тешнамах ххоачашдой.

Ишта хила Іомаваьь из колхозни бригадерча новкъостера, Дегг1ара-хьагІа арга вай, «Старощедринский» совхоза директора Валентина Васильевна Сергутинас а ишта Ибрагимова Зура хинна ца Іаделадаьь яла шиъ яц. Товарни продукци маьхала ихьежарен валони продукци хьалхехьйн къььегта планг1ехьхоачашъяьле а из лоархІаьлиу договорни декхарех.

Парте XXVII съезда решенеши г1а бедгалдаьккхад колхоза зуда товарашни культурно-бытовой г1улакхашта даранн дукхагІа арахецар. Цхьабаьлда, цу керттера лоархІача къььегамаЙ къаь бетта заданни кхоачашъяьш заводь болхлоша. Цар ара ца хецаш дисад 238 эзар сома маьхх халъа аннеи культбытен товараш.

комсаш ихьеш говзалаьл дина кхийтача Ибрагимова Рансас г1аттьяха дуьш 8 гектара т1а лелаю комсий бешг ц1оаш мишта кийчйер (цхьа шу дьлатта из кхы а хьатІалаяь ешаг1йолгІа белтаз а доаккхаш дуьш цо из — школа чакхъьяьккха яьлча Забидат а ма йиЙ дезала звеной йиъна бокъо йола член а хинна Дьеттаг1ойлаш).

— Наьна кулгалда юхьхьина зено хьаьяй оаха тхоЙ дезала бен. Хіанз Хіара гентара т1а 2066 га я, 156 га кІезиагІа хул уж беш Дайогіара схема т1а лаьрхІачул.

Из меттаоттадергоола хІама ма кораладьйй вайна, — къамаьла юкъера шиЙ йоккхагІйолча йишийна ч1оагІа тара йола Тонта, — тхъоврениган йІаьх а кілийта.

— Бакъдув, оаха да а ду из иштта. Хіана? Нахаскаина керда саженцаш дІаг1ача, 4—5 шу дьлча маьра хьувьжам дургйлар цар, — духтІавоаяьх Рансас. Нанас а из бакъду. Балхах динка ихеташ болча шиЙ мехкадагІа рамда я. — Хіаьта Рансас дІахо дора шиЙ къамаьл: « Тхъоврениган йІаьхъ-ярах во боаш хьувьжам белдар тхона хьалхарча шера а, планагІа гулъелаьрлар 25 центнер мара йоаначаьа, оаха 90 центнер совг1а комсаш гулйир хіара гентара т1ехьа.

...Парте съезд хиначуьл т1ехьагІа йоагІача хьалхача бІьсенно шиЙ мотт1ар дІаьлаЙ. Денгара ди массаза доал бийгаяг1а хьеш маьлх. Комсаш ихьеяьрш а йазбургаш дика Іангара йьнний гьашаш, дукхха итташ дика тоаенна ч1оаношаш йоаьх хіара гаьхьа. Гуш ла, жоашта дика Іулал лирах лакха хьувьжам цар дургйлар.

Цудухьа теша долдоог1а Ибрагимова Зурас яхачох:

— 12-ча пятилетка хьалхарча шера оахоь 9 гектара т1а лелаю комсий бешг гора гектара т1ара 100 центнераш кІезиагІа доаннаш гайдоллаш гуьдеи лаьрхІад оаха...

— ДукхагІа гуьдеи а мег, — г1ддьхьан бубеенаш сибрдаздьлар Тонтай докхий бІаргаш.

— Ма дезала звено а вІашагІйолгІа ялгІга оттадьл партс XXVII-ча съезло, — массаза а санна елаьхеяь Рансас. — Цунах бархал оалача чеканца хоза хьа хьувьжам хьебергба лоархІаьмегІарча Кхачан культура, къььегамхой истота т1а оттадергоо оаха кердача, чам болчу дарба доаллача комсий башка дика гайдоллаш.

П. МАГОМЕДОВ.

Аттестаце хьахьекхар...

Техницески прогресс сихьяра т1ехьа цхьаьлора хІамаш ду ВИПО «Союзавтоматстром» оьшгни заводе. Духхха ха йоаццаш заводе керттерча производственни электромеханически механизо - сборочни комплекса латтача станокашта аттестаци йир ун дІахо а бола бе1 ра магерг1ойлаш йиЙ хьожаш.

Цига гучадьлар 3 станок тиша а ун заводе кхы дІахо болх бара магерг1оацаш а хилар. Бакъда, кхыча мотт1ашка пайда эца магерг1оаш а ун, къььстташ шкоашка дешархошта йолча къььегама гулъеш.

Хано дІадекхашка диллача, аьлар заявка техницески отдела начальника Васильев Владимир Алексеевич, таха ерригача оборудования 50 процент нердачуна хувца еэаш я. Цу г1улакха юхь дайолаеш да тхо.

Кастаалинка тхога яхоачарьга керда пан станок. Уж я аьшах Іургаш дехар а йелаш, цхьан хинна масеех операци алургйлаш. Царца яхы цхьа станок а я термопласт - автомат яхаш. Цу т1а хьаерзьа бахача паха эша йоккхий хіамаш. Уж ерзьа пластмассах.

Иштта ерриача станокаша, къььстта термопласт - автомато йиш хулийтарьга продукци духха1ени дикагіеи арахецаргІа халъа дунйка эшаш долга товараш.

Заводе техницески прогресс сихьяра юхье; керда техника оттаяьл — цхьа боккха лоархІам болаш хІама да специалисташе болхлоши нерадар, дикагІар лохани бу техницески творчески болх. Из г1улаяь ретт1ара дика оттадьл заводе.

Заводе рационализацеи изобретательски балха нулгалдеча инженера Зайцева Галина Александровнас Ценхаштта термам Іабохийт цунна. Ма хулла духха1ча нах юкъеэ техницески творчески уьйла яра. Хіанз заводе болх беча нахах хІама ца эшаш иттьяла1ца даноаш рационализатораш да. 1984 шера хиначуьл 30 саг духха1ча хІара г1адаьхьа шера. Хіаьта болаш болча рационализаторех 60 саг Цеихашта цу г1улахха юхье дайоа лоацаш ва. Духьхала цар соахна баьча балхах рационализаторски предложеннеш цхьа изобретенин производствана юкъеяйтар бахьан долаш халача балхаш т1ара 50 саг мукъьвалийтар кхыч1ахьа къььегара. 40,200 киловатт-сахьат электрически энерги, 20706 килограмм металл ехоДаьл.

Къььстта лоархІаме хилар технически нормирование бюро начальника С. Г. Миллодова хьачуенна 8 предложени. Уж производства юкъеэхийтарах шера 2882 сом пайда баьлар.

Ю. ТЕГАЛОВ.

ОАРЦ ДАЛА!

САГ ВИЦВАЬВ

Сихлуш латт тота балхаш. Лаьтта леладерий ерриа в уйлаш т1аьрзьяь я тоьхьан хІаманна: лерттІа тоьадьча ткаш т1а ма хулла сихьгІеи дикагІеи юртабоахама культурашца, дІаора. Цунах ха зехьь на йове Лерташ къььегаш боахи тахан Назрановски района «Знаменский» совхоза механизатораш а.

Дукха да ахархочун кулгаш тахан дІаккхача дезаш дора г1улакхаш цу боахама № 1 йолча трактороно-кхаш леладеча бригаде а. Масала, тхо цигача кхьачча дийнахьа 100 гектара т1а моаррош даьйийна а баьнна, бригада механизаторех цхьабаш 200 гектар йола лаьтта культивади а йоаккхаш, маккхаш а доахаш, лаьта лаьрхІа хьажкіаш дІаера кийчдеш, вожаш дуьхьча шерашка т1аювлача баьцаьта подкормка еш, кхоалгІабараш лаьтта т1адоагІача гурахьа дІадийнача ялаьта подкормка еш, иштта кхыгІабаш лаьхаш деш бар.

Цхьабаьрий нараг1доал цаЙ ахи-ишшша дийнахьара норма кхоачашъе. Царех ца1 ва, масала, дуккхача шерашка т1аювлача баьцаьта подкормка еш воалла механизатор Энажев Мухьмад.

Иштта къььег бригада хІара механизаторо. Г1улакхаш кхы а дикагІа леладар, нагахьа санна цар балхаяара безам сообканкхарг боаь хьаллаш хьаьара кулгалхоша йоахо йоре. Цхьабаьнза, халахете а, уж дешаш ухъаа терклаг1ар, саг вицвьаь.

Масала, бІьсан-кхашна-га балхаш доладелча день бригаде цхьа механизатор белгалъяьккхаяад ахчан премеш, арахецаш яц «молниеш», дикагІвоача кхььегамхочун сийна пІе байраях урагІъяхитарг1ьа-м дувш а эцаш.

Оаха хІара дийнахьа итогаш юбаьча балха, уж сообхоза кулгалхоша дІа а цхоачйт, — йоаг № 1 йола кхаш леладеча бригада бригадира Дотмуржев Іумара. — Кіезига бат толаме ньахьегаш бола механизаторраш. Баьнза, хІамаьтта хьа совхоза администраце, партийни а профсоюзни а организацеша уж белгалбабаха мотт1ег хиннаЙ. Хіаьта партийни профсоюзни организацей виналлаш1а биценкнаб тха бригаде боагІа ниъ.

Во Іалашбу бригада механизатораш кхачаг1 продукташца а. Тхо бригада стане нхьачача хана делиъа ха яь. Баьнза, столове хІама дуаш цхьа-ши саг мара вовнзар. Цкъаргоа хиЙтар, нах. уж болх беш боахача мотт1ашка кхоабаш хІама бе1-ма-бе1 ду. Цхьабаьнза, дІатеккача гучадьлар цуг1а баха кьятайпа долга. Механизатораш отгадаь цу къе дар: хІара кхоачашъе кхоачлоруьйс ца суйи кхерза чкъьяреи. Из нах а яхачох, кІира да уьхьа дулх па да даьха, дьлта баьрга на гу дуьхьий заяв я.

Цу тайнарча г1уланхаша тахан геттара еза йола хьехьа йоайт. балхах нахьа дог энкхиЙт. МоллагІа а г1улах толаме дІадахар тийша да нахах. Цудухьа этгара дуккагІа йоахо е езар а саг ва — къььегама саг. Из баьнзар кхетадича баьхьаьха хургдар «Энажевский» совхоза кулгалхоша а. Ма хулла сихгІа кхетадича!

Х. ШАДИЕВ.

КПСС XXVII СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ— КХОАЧАШЪРГЬЯ!

ЧАКХЪЯНАЙ ЦХЬОАГІА КВАРТАЛ: МИШТА КХОАЧАЛЬД ТІАЙЙА ДЕКХАРАШ

Ер шу дІадолаалуш тха газето кепатехадар Назрановски районерча «40 лет Октября», «Экажевский», «Назрановский» совхозий, ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент», мельзавод, трикотажни фабрика; Малгобекски районерча «Кавказ», М. Горькс цІерагІча, «Алханчуртский» совхозий, АТП, хлебозавода, Малгобекски УБР; Сунженски районерча «Путь к коммунизму», «Заветы Ильича» яхача а ХХ партсъезда цІерагІча а колхозий, «Сунжанефть» НГДУ, химреагентий завода, рудай йоанача гІишлон материалий завода коллективаша тІаийца социалистически декхараш. Уж кхоачашдара бІарчча шера тІахьожам лоаттабе чІоагІо а яьар.

Газет дешараша дагайоагІа хургья керда шу дІадоладарах Назрановски трикотажни фабрикера, Малгобекерча хлебозаводера, кхьучахара оаха кепайийтта материалаш.

Чакхъяьнна хьалхара квартал. Мишта латт паччахьалхен план а социалистически декхараш а дешараш.ера? Балха итогаша хьахьоку: цхьаьолча моттигашка шапка хабараш дувцилга це диталга, вІаштІехьбаккхара прогрессивни формаш юкъейолаяра сухьал ца белга.

Цу дерригнех дувц лохе оаха кепатехача цхьаьолча материалаш тІа.

Вай–производства дай

ДОАГІАР ХЬАДЕ ДЕЗА ХІАРАНЕ

Массехк шу хьалха тха совхозе Костромера дикача фух дола Іаврина-кай бозу та дучашх дахка доахан доаладаь ферма эргалкхта Йолаьлча хана, совхоза кулгалхоша лакхача тибувш тІара дІакхаьдадора: «Райо-не-метте», ерригача вай республике я хьокхаме хургья тьа хІанз совхоза шурий-товарни ферма». — яхаш. Хіара кхоабаха Іаттагара 3,5—4 эзар килограмм шера шура йоаккхаш хІлийта лерклаш дар ферме. Цу хана хьалдолаьдаьяр чуьзна мел республике я хьокхаме хургьлаш хьайбаш леладерий цІа а.

Цу хана дешз кхо шу дІадьяннад. Лийрхіа ферма хьа ца хиннийта белгтала туш да тахан. Цун баьхьанаш дукхиа да, аз кхетадечох. Царех цхьадараш белгалдоахарга аз.

Этгара хьалхарча аргІан белгталакха деза хьайбашта эшшача боараме тайп-тайпарча доакъаьрий лард вІаштІехьаьккха ца хилдри лертгІа Іунал ца хиннийлеч. Нерда доахан хьадоаладаьча шера цьхьан юкъа шийлача ара лаьттар, ДІамоган дола доахан дІадьяка фермана деинфекци а яь дІаоттадаьчуг тІехьаГІа а доакъаьрий кхоачам кІезига болаш, Іалальмате хаза, чІоагІа тІийла дІалаш Іаннера дьяьар уж хьалхарча шера. Доакъараш ца тоъаш иштта хала чакхдьякхар шоллагІа Іа а. Кіезигдухха дикагІа дар гІулакхаш уж Іай. Хіанз а силос «Малгобекский» совхозера кхуьхаш тел оаха тхоай доаханна. Совхозе кийчбеш царна оаха тела муж лоархІаш бар а, хи бос боебе,ала ялар теха мара баш. Фу муж хуьрга цох цхьа тоин хих 25—30 килограмм кмбникорма мара ДІатохаш ца хІлийта. ТІрдухьа кхьыш боахамий фермашкарадарел тІийлагІа долаш бІаьстанга доал тха доахан уьк шера а.

Ахьни доакъараш Іалашдеча хана цхьан шеран ах шеран кхоачам бергболаш духха а дика а хул доакъараш. Хьаьта Іай хьайбаш кхаба эттача бІаьстенга ялар лехьа кхоачалу. ЦІендаш ДІаданкха деза каьхаташ тІа доакъараш Іалашделарга.

Хьайбашта лертгІа Іунал делгта, доакъарий кхоачаьчкхача а, керттерча дьяьче хІара бохка беттачун, доахинга ца хьокачун хьахьегараш тийна да. Хьаьстна из доагІа керда доахан баьлакхедеча. Оалаш да: «Хьалхен пооллагІеи бехкача Іа хьабьяьча тайпара хул ет машана». Цу тана дукхаллаш шера дуг йолча доакъарий кхоачам хилларал сонгІа, ший тайпара Іунал ши Іаттта. Дикача оаманлешш баьнка беш ма. ЦІхьа ТІадам а юке ца бутанн Іояха еза шура етт бехкача хана, хІара дийнаьха. духьагІа йоаккхаш. ТІакхча мара хуьргбан етт шуьрга. Халла.

Юххьанца дешз ишттта шоай доахан леладаьча доркъай доахан машана дика да. Шийла ахь ваар, кхо зэар, кхы совгІа а килограмм шура йоаккх цар поош лелабеча хІара Іаттатара, Царех ба доярнаш Корагова Банагі, Кунаева Мади, Евдоева Басрат, Картоева Райса, кхыбараш. Сол а хьалхагІа денз доярка болх беш, лакха говзал йоллаш ба царех цхьабараш. Тхьаьш пооллагІа шу да уьк ферме со доярка йола а. ХІара шера шура янккхара паччахьалкхен планаш а ТІаийца социалистически декхараш а толаме кхоачашдеш хьабогІа ферме хьалха латта доярашш. ДІаздахача шера социалистически декхараш а мотгіг яьккхай аз, айса лелабеча хІара Іаттагара 3500 совгІа килограмм шура а йоаккхаш. Уьк шера социалистически декхар тІаийГаш аз ца хьокхам 4000 килограмма дІакхоачабе. Коригова Банате дош леннад ше лелабеча хІара Іаттагара 3000 килограмм шура ца яккха. Кхы шеран доярка лаьрхІаш 2500 — 2600 килограмм шура яккха. Иштта лакха декхараш шоашта хьалхашка а тотальни кхоачашдеш дукха бан, 28-нех ворхІ мара. Юхебеграша тІаийца социалистически декхараш хІара Іаттагара 2100—2300 килограмм шура яккха мара дан. Массанеча а хІара кхобВача Іаттагара ужк шера шура яккхара плаи 2065 килограмм а. ДукхагІбарш цох а доярхІабан.

Чакхъьянна шийттлагІа питилетча хьалхара квартал. ДикагІа бохк бергаша леладеча доахана тотал ерригача ферме лаьрхІача хьалхарча квартале шура яккхара а из паччахьалкхенга йоккхара а план кхоачашдьй. Планах хІара кхоабаха Іаттагара 369 килограмм шура яккха сом берригача вурийта доярка. Ах лаьн а яккхазза ба ихьабераш.

ХІанад цхьана болх беча наьха болха хьокхамаш ишта эргаш? Хьинар кхо на деш кхьаьгагІа, ше тІайдача гІулакха, коллективна хьалхара бекхокхам кхетабарга бухсоцщаш аьлча, кхьхегама а балха а дисциплина хьежжа да уж. Балха дерригна шоай хьинар, говзал дІалуш кхьаьгагІий хоккхамаш дакха да. Бе-башхв на хеташ шоашта ТІайдила гІулакх леладеран доархІабаш шоашта хьалхашка латтача декхарех. Цхьа ІаммиГа а бахьан ийделарга, цкъаза из доаншп а, балха хьа ца боагІаш цІагІа Іа цхьабола доирнаш. Цунах хьежжа да цар гІулакхаш а. Цхьа доккха хІама ца хилча цхьан дийнаьха а тІера ца боалаш болх бу хьалха латтача доирнаша, доахинга хьоажарна. Цар сатец кхьучарех тийна шоаш леладу хьайбаш дита. КПСС XXVII съездо хьалхашка оттадь декхараш хоачашдара, хьайбай продукташ яхара боарам белгтала лаьхбара цІендкаштта чІоагІье еза кхьхегамех баьхеи дисциплина майрра балха да, юкъедоладе деза Іилмаинен техниканех карагІадьхнаш, шераГІа йоархже еза хьалха латтарий опыт.

Дукха хь йоаш тха ферме хилар бригадни подряд юкъейолаяра дош дувцаш собрани, совхоза кулгалхой а бакъяа. Оаха хьатІаоцанзар бригадни подряд. Тхо цунна дувцала дац. ХІана аьлча кхъхегама овсарле лаьхъяра лаьрхІа я из. ЦІхьабаГІа кердача тайпара бох баьра эша хьалаш вІаштІехьаьгагІа дІзза хьалхарІа. Уж тхона тІа хьай а долаш дац.

Шу гаргта ха я хьайбаш леладерий цІа хьалдаь дьяьна латта. Столови, парикмахерски, медпункт, хІаманте-керски, клуб, сад. Цу тана дукхаллаш шера йоаккхаш бергболаш дукха а дика а хул доакъараш. Хьаьта Іай хьайбаш кхаба эттача бІаьстенга ялар лехьа кхоачалу. ЦІендаш ДІаданкха деза каьхаташ тІа доакъараш Іалашделарга.

Хьайбашта лертгІа Іунал делгта, доакъарий кхоачаьчкхача а, керттерча дьяьче хІара бохка беттачун, доахинга ца хьокачун хьахьегараш тийна да. Хьаьстна из доагІа керда доахан баьлакхедеча. Оалаш да: «Хьалхен пооллагІеи бехкача Іа хьабьяьча тайпара хул ет машана». Цу тана дукхаллаш шера йоаккхаш бергболаш дукха а дика а хул доакъараш. Хьаьта Іай хьайбаш кхаба эттача бІаьстенга ялар лехьа кхоачалу. ЦІендаш ДІаданкха деза каьхаташ тІа доакъараш Іалашделарга.

Кхийбашка кіо ДІаарадакхари доахинна хий молалаш ри мара кхы йолаяра шоашта ях ДІаоттадаьчуг тІехьаГІа а доакъараш кердача тайпара бох баьра эша хьалаш вІаштІехьаьгагІа дІзза хьалхарІа. Уж тхона тІа хьай а долаш дац.

Шу гаргта ха я хьайбаш леладерий цІа хьалдаь дьяьна латта. Столови, парикмахерски, медпункт, хІаманте-керски, клуб, сад.

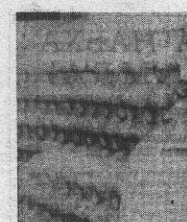

ШийтталгIча пятилетка планхаьл хьалха кхочашъяра шерра социалистически яьь йоаржалъй Шалинчи «Пищекомбинат» болхлоша, бригадаша. Цу яхье хьадаза хьалха а латташ, эгара дикагIа лоархIара бригадех цаI я Шамсудова Эсет мерте латтача бригада коллектив. Цхьаннга смена дIахIитта цо шиI норма 125 —130 процент кхочаш ца еш.

Ше болх беш йоллашехьа, бригадирга чакхйоьнхьал латт московски кIачан института инженерно - экономически факультета цхелагIа хуьре. Дика деша я из цига а.

Ше коммунист хиларах тарра, юкъарра балха тIа а хьинаре даьа доаг цо. Хьалха тIахьоннага группа председателя декъарш цIеначкхаъщеш я Эсет.

СУРТА ТIА: бригадир Э. Шамсудова.

З. АМЛИЕВА сурт.

СОВЕТАШИ ВАХАРИ

ДИЦДЕННА НАКАЗАШ

Хоза юрт я Яндаре. Къьста хоза хул уьхаьа бIьсти дола, аьнна. Юрта Совето кого совхоз - техникумвиза техача хана. Ахка мел дIайха дена дар аьнна йайха хилар, гонахьарча хьунаша, юрта юкъе гIолла доагIана хилар, эгIа-чIа доахкача хьасташа шиI тайпара минрохIимат хьаьо.

Цхьабакъда, дерригнех дог ваьийтаяр, безаме. Йоаьдаш хул гурахьа е IаI юрта хотта баьлча, Хала да цу хана улицагIа тIехьаьа, уллуь наха лоалаьо ворта наьа. Воа да уьхазара наькъаш, йолаш яц тротуараш. Юрта куц доаду харцахьа а бакъаьа а Iожгучча нуьхаьаш, хиI бIехдерга, аьнна лора ца луш, хьасташа гонахьа яхьучача яхоша.

Духха дийдад юртара наькъаш тоадарах, юрта муьхьа хьайбаш ца лелийтарах, социально - бытовой лоархIам бола гIишлош хьалъярах. БархI бIаь цIа дагIача юрта бани, берий беш, клуб, быта цIа цахилар нийса дан.

Юрт тоаярах лаьца хIара бозьыа депутаташна наьказ тел хьарцхоош. Цу тайпара дола наказаш деннад 19-ча сообща хьрнача Яндырски юрта Совета депутаташ я. Наькъаш тоьаш, соц-ально - бытовой гIишлош хьалъар дехаш цхьаьтта наказ денна юрта бахача наха. Цар цех Ленина, Школьни улицагIа жагIа билар, юртара хьасташ тоаделарг. Орджоникидзе улицагIа хиI чуулийта, бруча тоьа а, вагIа-да латта скваьина, насос дIа-а оттаяь, болх бе йолайолий тилга, кхьдар.

Харжархой наказашта юкъе да юртарча цхьайолча улицаш тIара тишъеьна хьастролийеш, ема латта трансформатораш тоаелга дувцIарш а.

Царех цхьадараш кхочашдара ха а оша материалаш а йоральй наказаш кхочачаьдеш оарцагIбаьнача депутаташта. Масала, депутаташа Х. Султыговск Л. Колдоевски вашIтехьбаьнккхад Орджоникидзе улицагIа дола тIаьш тоаделга.

Юртахоша барклал оал бийсан ламаш йоврйоацаш трансформаторааш а электролинеш а тоае новкъостал дьача депутаташта Б. Даурбековайна, Б. Хамхоевна, М. Барханоевайна, цхьбаьрашта. Назрановски районни электросеть куглалхой оарцагI а баьа, шоашта денна хьаьена турбаш шоашта эшаьа тIедаиъа дIахитарг.

Цунца цхьаьана дукхача а шерашна кхочачаьн ца а оша материалаш а йоральй наказаш кхочачаьде оарцагIбаьнача депутаташта. Масала, депутаташа Х. Султыгович Л. Колдоевски вашIтехьбаьнккхад Орджоникидзе улицагIа дола тIаьш тоаделга.

Юртахоша барклал оал бийсан ламаш йоврйоацаш трансформаторааш а электролинеш а тоае новкъостал дьача депутаташта Б. Даурбековайна, Б. Хамхоевна, М. Барханоевайна, цхьбаьрашта. Назрановски районни электросеть куглалхой оарцагI а баьа, шоашта денна хьаьена турбаш шоашта эшаьа тIедаиъа дIахитарг.

Дукха ха я юрта газообменни пункт хьалъе еза, яхаш дувца. Дукхаха а дийцаш из дош сессешна, исполкома заседанешка. Цу тIулаьа эша тIишлош хьалъеларг Ахтиева пеларгIча улицагIа ниьъ билла беза, яхаш дувца. Из болх чакхбаккха безаш бар деаргташ. В. Гаьаев И. Гаьдалоевн Назрановски совхоз-техникума куглалхоша цхьана. Дийца мара хIиммаца нох дан хIара дац.

Юрта боахам дегIабоалаьбеча, яхаьан продукци дукхагIа йоаккхача белгалаа лаьца юкъедаIаь йиш йолаш ца депутаташ. Йиларе бахача наха депутаташта денна наьказ дар коара тIоьи бола боахам леладеча новкъостал дар ца оьхьаьнга. Цу тайпара из дукхагIа йоаккхача белгалаа лаьца юкъедаIаь йиш йолаш ца депутаташ. Йиларе бахача наха депутаташта денна наьказ дар коара тIоьи бола боахам леладеча новкъостал

Пайданедар юкъекхувл

Межкдьятта данкхара боярам дIахIо даьг ца базийтар, керда техникеи техницлогни балха юкъейоалаир духьа мехкдьятта доаллача чIоагIача тIоаннаита нерзача хинсаьв пиз тIелоатабарга чIегIа духа болхаш ду тха управленне коллектино: тIоапашка Iи чуухийт, кердача реагентаташца, растворитезашта обработкаташ ю.

Духха балхаш ду оаха автоматизаши яраи оборудовани технически кердаяккхараи. Хlана автоматизаши еш латт цхьаьолча установкаш та, трубаи расходомераштца, дукхача кхыча технически средствашта, моттигера автоматика юкъейоалаяьш нолъелиешна, газа, Iанара, электроэнергена учет лелаеча узлашка. Соаяна денз комплексни автоматизаши е йолаяьй мехкаьяьтеи газаи болхача шоллагIча цехе. Сиваьинашта кулгалдара блокашта, бустамаш деча установкашта, промыслашта, автоматизаши яьй.

Техницески даьъе оборудовани кердаяккхара чIегIа тIама даьлаш оаха уьк тIехьхарча шерашка. Пох хьабьина пайда чIегIа баь. Карарча шера дара оаха декгар тайпадар КПСС XXVII съезда сиина 23 феврале шин бетта план кхоачашъе. Хlанца дог ду. Йолаьяьна тIларца рапорт а делар 23 феврале планал совгIа 1400 тонн механдата а доаяккхаи тхоай декхар тIечIкхоачашдарах.

Духха балхаш ду оаха автоматизаши яраи оборудовани технически кердаяккхараи. Хlана автоматизаши еш латт цхьаьолча установкаш та, трубаи расходомераштца, дукхача кхыча технически средствашта, моттигера автоматика юкъейоалаяьш нолъелиешна, газа, Iанара, электроэнергена учет лелаеча узлашка. Соаяна денз комплексни автоматизаши е йолаяьй мехкаьяьтеи газаи болхача шоллагIча цехе. Сиваьинашта кулгалдара блокашта, бустамаш деча установкашта, промыслашта, автоматизаши яьй.

Техницески даьъе оборудовани кердаяккхара чIегIа тIама даьлаш оаха уьк тIехьхарча шерашка. Пох хьабьина пайда чIегIа баь. Карарча шера дара оаха декгар тайпадар КПСС XXVII съезда сиина 23 феврале шин бетта план кхоачашъе. Хlанца дог ду. Йолаьяьна тIларца рапорт а делар 23 феврале планал совгIа 1400 тонн механдата а доаяккхаи тхоай декхар тIечIкхоачашдарах.

Духха ха 1986 шера тхоа тоаро хинна къхьегама оварле планаца йоагIачул 1,1 процент лаккъе.

Атта хиннаш тхона уж толамаш даха. Хlама аьлча, духха я тха боахамех тишнена оборудовани, тIом болъе балалеяьхьа хьаьлъе, механдатапровозаш, резервуараш, мех баха фусамаш.

НГДУ администраце, партийни, профсоюзни организацеша, хIара болхлоча шиI керттера декхар лерхI реконструкци ира программа оттаяь, эгара кердаяь йола техникеи технологии бадха юкъейоалаир, экономически социальни даьъе кердаяь наькъаш лахар.

Цу тIулаьа тIаларзаьладаь оаха тхоай инженерно-технически болхлоI, рационализаторийн, ворташ къхьегамчоь, берриган къхьегамчоь хьинар, говзал, цар технически знанеш.

Царца бу къхета болх дикагIа тIашIтехьбоанккхиагa, цар технически знанеех, духкагIа пайда энилга Iалашде гIерг тхо. Тахан тха управленне къхьегаи ва лахчеран лаьрхIа тIечIкхоачашде шиI дийша 243 саг. Коллективна тIулаькхашта шоай лоархIаме дакъа юкъе а кхуьнан, хьинар на кхоачаш болх бен ба царех дукхагIбаьнаш. Дукхача шерашка тхо долта къьхьегаш, кердаяь дар шоай участкашка юкъекхувлаш, шоай ейй деши лоархIаши ба мехкдьяьтеи газаи йоанчача пайда энилга Iалашде гIерг тхо. Тахан тха управленне къхьегаи ва лахчеран лаьрхIа тIечIкхоачашде шиI дийша 243 саг. Коллективна тIулаькхашта шоай лоархIаме дакъа юкъе а кхуьнан, хьинар на кхоачаш болх бен ба царех дукхагIбаьнаш. Дукхача шерашка тхо долта къьхьегаш, кердаяь дар шоай участкашка юкъекхувлаш, шоай ейй деши лоархIаши ба мехкдьят

МИШТА ДОВЗ КЪОНАХЧАЛ

РЕПОРТАЖ

Уик деноШка Гроэне чакъ-ялар «Призывник денна» хетаъ мероприятиа. Уик книйъ-ялар ДОСААФ, ВЛКСМ, физически культура а, спорта а, тІемен къаъгагамен ветеранай городской комитеташа.

Дуккъача нахах тъалИнза я Ноич – ГІалгІай АССР Министрай Совета Шеноште хъалхашкара майда. Цахлдаш хъетІаух ухъаза тІеме ветеранаш, кагирхой, студенташ, дешархой белаш, гІоябашна ба уж. Сийрда хъежача бІаьстан малхо нахъка тІа ухка орденаш медалаш къегаеш лаггт йийтта гІитеровски самолет тІалаяьлъ вола майра летчик - истребитель М. А. Чумаков. Дуккъа да цун шийга ладугІаш болча кегирхошка дувца.

— Кестта эскаре гІуланх да баха беза кагирхой боалабаьб аз, — яхаш дувц медицинский училища къежархочо В. А. Ярушникова. — Саца 33 сар ва. Уж берригнаш а ГІО нормативаш дееина а юткъежа тІеме кийчо эъ а ба. Къьстта белгалбаха бевзан бар са А. Будагов, Ю. Зайтмаева, С. Максименко. Дика дешархой а спортсменаш а хинна6 церех.

Из къамаьл оака дувцача юкъъ Дени йоагача цІера гонахъь дІаотт гулбеннарш. Хьекоз марш, цунгта хуцелу Сийпен ца Массаев дегаш тохаделийташ ек Советски Союзе Гимн. Деим йоагача цІера йисте зизаш дохк ветеранаша а кагирхоша а.

Дукхъа ца гоаш. ДІайолалу касста эскаре гІуланх да баха беза кагирхой. ТІема а къьъгагема а ветеранаш, Грозненски гарнизона тІемахой вІашагІкхетар. Уж а ший нохъсташа а Афганистане интернационални декхар хоаначаш дарах дийцар «ЦІена Сонкъар» деккар машар хорабар долга.

Зале багІарашта бокхка тоам беш чакхдалар Советски Союзе Турпалхой Р. Аушева, Г. Демченко гергарша нахаца вІашагІкхетар. Ше а ший нохъсташа а Афганистане интернационални декхар хоаначаш дарах дийцар «ЦІена Сонкъар» деккар машар хорабар долга.

ВЛКСМ Грозненски горкома хъялхарча секретара Е. Карибова ветеранашка вылерг.

— ХІара керда новхал дІадолалу бокхкагІболчар гІуланхкашкара, хъежъаьлгара, опытагара. Тахан тхона, кагирхошта дуккха аттагІа да оаш дІабоаьбаьнкъ дІахо бахьа. Оаш дах хъежаш, шун деешш цІекхка дицдуггдеш тхона. Дах дегашкара ала тха дегашка боагІ

Сийпе - вІашагІкхетар чакхйоалаш «Гвардеец» яхача ансамбла концерт хилар.

ШоллагІчен хьоалагІчен деношка спорта тІеме - прикладной тайпен йохъш чакхъьлар. Уж хетаъьар Советски Союза Турпала Г. Демченко сийпе.

М. КАРТОЕВ.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

1986 ШЕРА 1 АПРЕЛЕ ДЕНЗ ЗО АПРЕЛАГА ХКАЧЧАЛЦА ХКЕРАМЕ А ЙОАЦАШ ХХОМ А БЕШ ГАЗ ДІААХИТАРА МЕСІЧНИК ЧАКХДОАКХАРГДА МЕСЯЧНИКАГІА ЛАЬРХІАД:

Газовни оборудование хьалага тъажа. кхерам боацаш газ йоагІаяра ТІахъеІаш йоала листовкаш, плакаташ, памяташ шерра йоаржае, «Грозогргаз» техкабинеташа инструктаж чакхъьлга, кинотеатрашка лаьрхІа фильмаш гойта. радио ГІоала хоаман де, газеташ тІа статьаш кепаетт.

Граждланан! Газовни оприборашца гІуланх деча хана цІенкъаттта терказтье кхерамаш бокъонаш. Болх беш йоала оприборан йоаг тІа ахийта керан бага. тъазови оприборашта юхе ма ахийта керан бага, къоанойт, ишшта цунах пайда эна ца хоьш бола ма.

Дид ма де. Бокъонаш телхайна е цІи яла е дожкха зулам деш газ оюкка тъалдугІга. Газ йоагаш хотеюсача продуктех доъьаьт доал (угарни газ) из сага организмана кхерамге я, цудухьа, тъунгалго лерттІа фо хъал ца оаш хилча газовни оприборех пайда эца боьб лаш.

Цівноп ІоІадхеп йоала прибораш газови коланхаш хьалсагалебза а тъагІуч тІекъаІга а тунгалгаш йоала акташ «Грозогргаз» ЭПУ эксплуатационни службага ДІатела ела.

Фецца вІашагІбайна газ экхка йиш йоа смесь я, цудухьа цунах **лоаруш хилв!**

Новкъостий! Нагахьа санна шоашта газа хьаж кхете сиха сошде цунах пайда эцдатта, вешта аъъчча: газови приборах ХІаттта **кранаш дІакъовла.** Газочболонни установка йоа баллонаш тІа хьажа вентиляцион дІакъовла. ТІакхха сихха кор, нна! дийле цІагІа фо кхетийта, цу хана цІийтерг сага, тІаьъе оаз, электроприборашца хьалсага, дІайбае а йиш йи.

Газех хьалйиъача помещеие чу цъьан сийго экхкан-цІи яккха тарду.

Города уличашка да ледаш газови, канализационни люкашта, подвалаште, нах бахача цІенош-та, общественни зданешта юхе ГІоала тІеІехоаьлан газа хьаж кхете из терказ та ер еш ма Іе. сихха «Грозогргаз» ЭПУ аварийни службага дІахайта из укх номерах телефон а теха 04.

Газовни прибораша лоаш доа ххоачамбоапараш дІадаха декхарйаха бо газови боахама болхлой.

Эксплуатационни службага хатта тІаъьоама журнала тІа белгалъьча номерах телефон а техе.

Газовикагара хьадеха цоай прибораша лергІа ГІуланх дар, цо таро лургьа ук пайдаре хургІоа ца кхы а йІаьъье.

«Грозогргаз» ЭПУ.

КЕРДАДАР ДОВЗИЙТ

Къахьегамхошта интернационалнай, патриотически, эстетически кхетам бархІа баьлча ГІоккхо а моттиг ДІадоаш культура а искусство ва а болхлоца. Советски наха пар йовзийт парте планаш, ГІуландхаш, уьлаш, «1986 — 1969» шерашка а 2000 шерара кхаччалца йоала юкъа а СССР экономически социальни дегІаІбоаларя кертерна достамаш тІа белгалдаьккхад «Советски наьха духовни хъашташ ма хулла дикагІа хоаначаддара, тар коммунистически дог-уйла ЧоагІгІара лаккбе культурах искусствах болхлой бехнотхкаш. Шербе идейно политически нравственни, эстетически кхетам балара болх».

Тахананрча дийнахьа эгара ца ЧоагІгІа наьха терказ ма ТІаоаьт доала искусство кина да. Миллионаш нах хъежъ цунга.

«Редгура» яха кинотеатр дина Йоза грозненшатта. ХІара дийнахьа дукха нах гуллу цун зале. Дика хет хъоккаш дола кинокаргина Юозерс, малани бокъонаш вдейно - политически чуловаьмаш болаш. наьха эстетически культура лакъьеш хилча. Массаца хуъий из ишшта? Цкъан лешаца жоп дала йиш яц ду хаттара.

ТІхьаолоа фильмаш геттара эсала хул. Сценаре ковъчамбоалараш лочъьъде гІерташ авторашта дага па дохаш хІама дисаш. Экранаш тІа бак моагой бола неройка истий кийпа холостякаш. Цар барташ доахача. хана бордех сийгаш ДІаух. ДІхьаш цаІ мелодрама йисаш бераш хьалхаш хьа па хьоккаш. Цар нагкрхошта малагІа кхетам лу ихетаде доккха хъьъкъа ешаш...

Цу тайпара цхьа фильм хьожадьалар «Радуге» хьокха аьина. Тха коллектив раьза хиланзар па гойта. Из ДІайІдар кхьча кинотеатр. Цунга хьожа дукхха приглеаш ахар бахьан долаш паччахьалхеи план а кхожчашІйр цо.

План — закон, ткоачаш па йича ялап из. ЦхьабаІсда, ишшта ею ГІоча планаьх зе мара, пайда балаш.

Сона хетачох, эЗамира болча хана деиз Іомабе беза зрителаш - кинофильмашца хьажа, цар маІан ниЙса ткетаде, чулсацам башха. Къьъста лоарІаме да гуманитически достам бола фильмаш хьокхар, нагкрхой вахара поэзии шеръьара ЧІоагІга ловкъостал ду цар.

Кинотеатра болх шербе ГІерт тха коллектив. Оаха чакхйоах премьераш, кинофайреаш, кинопанорамаш, кинолектореш, зрителий конференцеш, анкеташ - хатторан. Цу тайпара мероприятеш болча хана зал йьсса хилад - Кагирхошта бокха пайда ду цар.

Дика чакхъьлар кинотеатра «Дошол дегаІа, болатал чІоагІгІа», «Грозный — селхан, таханан, кхоана», «Советско - болгарски дотта-ГІал» яха тематически сеанс-таш. Цига дакъа лоацаш хилар йоазонхоп, пооташ, парте, тІема, къьъсгарама ветеранаш, музеий, библиотекаш. Грозненски гарнизона тІемахой, артисташи хитераш. Уж кийчъеш новъъ-ЯЬСТ. цар тІехь. ТІАССР художникий Союзо, парте Старопромысловски райкома, советски, комсомольски, профсоюзни организацей вылаша.

Каст-каста боагІа тхо долча юртбоксама районашкара культура болхлой. Опыт ДІа-ъьа эцаш болх бу оаза. Дика къьъашап хотта-денпад тха обпсовпрофа художественни самодеятельноста ЦІенда, НПАССР ГІулгІа-ТІа министерства методически центраша, ансарий ЦІенпа, РОВД кагирхошца болх бара йолча инспекцеца.

Дукха болх бе бедаш хуъ эрителашца а. ЦхьабоЬча нагирхоша кино къоккача ца шоначу ет, генарий чІоаш. Іоккъъе, ГІалдаш доаг-ду. Отгара новкъа ГІа хуъ дуккха къаъьийга, хьаьъ стенд е монтаж йоха йича. Уж ГІехьъарча хана нагтъа-ъьа мара ийбеш цу тайпара зуламаш. Сона хетачох, из я ихетам балара балха эффект.

М. ШАМАЕВ.

«Радуга» яхача кинотеатра директор.

ЮЬ. А. Гагарин сиала ваха 25 шу дизара накъадолхаш

25 шу хьалха — 1961 шера 12 апреле — СССР граждании Ю. А. Гагарин ловалаш а волаш. Советски Союза ГІестар «Восток» яха эгтара хьалхара космически кема.

СУРТА ТІА: Ю. А. Гагарин хьалха космосе а хинна ТІавена дукха ха яладелха. Цунна уллуп Социалистически Къьъсгарама Турпал. Выпиноволошин прайдлин фабрика прядильщицай бригадир Гаганова Валентина Ивановна

О. КУЗЬМИНА сурт. ТАСС фотохроника.

Керда книжкаш

ХЬАЛХАРА ГІА

Уьк деноШка Ноич-ГІалгІай книжни издательстве аралаьнна «Сатоссаш, сеглий доча хана» яха романаш «Кхо, вешеч бола фьалг». «Зама» яха дувцаран тІадола керда книжка, цу ТІа М. Ахмадова бувцаш ба ший ГІайсарой, парна дагалаттар, уж тІакхувш дар.

Къонахчарех ва проэаик Эльсанов ГІелан а. ВайпахьІ литература дезарашш безаме кеташ ТІаоаргда тІема хахах а, вай замах а, кхыча темашта хетадаь а доача дийтта дувнарах хуъ кхыча «Малх чубузаш» яха цун эгтара хьалхара книжка. Къоначча лодарочоа беза ший гурнаша, лоаЬ уж. цудухьа биззза хьакъьокъ цо ший ешарзоЬ омвалаш.

ПОЭЗИ ЕЗАРАШТА

Вай книжни издательства болхлоита бибенчабаш поэзи езараш а. Царна лаьрхІа аракъйбад къонача автарий «Овлашна кхачар» яха эрсий металлара коллективна поэтически сборник. Цунна юкъе ахай Аверьянов Валере. Куразова Светланай, Талхигова Розай керда стихаш.

Лидарбиев Эельмаха а къонача поэтех ва. «Ладубга йиш лаккал» яхаш да цуьа Іаьна эрадалъна ихоалаГІа поэтически сборник.

А. БЕК.

Школьни реформа— массане юкъара гІулаюх

КЪОНА БОЛХЛОЙ КИЙЧБУ

Грозненски № 26 йолча юкъъера профессионально-технически училищерча йІИгаша дахьа а тІйта а баръкъьаш да сага дІаг бІарг тІаоаш хоза. Цига да кхалнаьхъ тІехьанаьхъа дувхаду барзкъьаш, йиИгий кочамаш, пальтош, тумдарш.

Тика тІа боагІача маьхьа хоатташ а торгоиде предприятена дехаш а да тха дешархоша дегІа дола барзкъьаш, дехаш дувш училища директора Чебалина Татьяна Михайловнас — Барзкъьаш даха а тетта а йиИгаш Іомаш сага терказзе поотаду мел йоюха говзал йола да саг хьажаргІа сакхат корадоагІаргдоаьаш уж сакхат ца йоаьа. Цхьаьа ГІалгІа ГІерт тхо. Барзкъьаш даьа дола барзкъьаш, йиИгий кочамаш, пальтош, тумдарш.

Шоашта Іомаучун тха деъьа шарротта дьа барзкъьаш во да аьина юхадена моттиг а хинна6 цІанкха.

Школьни реформа тІа бокъонаш да датикъра тха училище массаза з дешархой къьъгагам найда цун хинна6. Цудухьа тхона къьъгагам барзкъьаш де занаша а ду.

Тхоаш долчара дийша арайоала йоІ, ше болх бергболча моттиге шена а да а къьъгагара говзал. рузмъьан ГІхоми хъурмати дергдолаш хиъийта ГІерт тхо. Барзкъьаш вел хьадоала зигаш а экъа дегІа дола барзкъьаш пеаъьна пайдане хІамаш ю.

Йишта дувн Чебалинас пенай дешархошта производственни говзал Іомарах деъьа. ХІара по ма яхьара, профессиональни говзал Іомаяра дина материальни базаа я училищера. Барзкъьаш тегара говзал Іомаяра йиИгаша мел эшар да шига. Цаьна ГІалгІа - ингушски чаьна шерашка Іайна йоноха опыт йоаа мастераш. 35 мастер ва учидище. Царна юкъе а Ноич - ГІалгІай АССР профессионально - технически образование лаьсуженни мастер Тутаева Яхьъай Роза. шкьолаГІча категор мастераш Зиброва Лидия Ниняти-чина, Осиетин Галина Михайловна, кхьабарш.

Баьса говзал Іомарах говзІа. цхьаь таьпа боаннча политически хкетам а ду йиИгаша шоллагІча категоре мастера, коммуниста Камендантова Евгения Григорьевна, Дзиброва Іоаннеа юкъе ШІи яккха йоагІаш мастер я Чебатнова Алла Исаковна, кхьабарш.

Баьса говзал Іомарах говзІа. цхьаь таьпа боаннча политически хкетам а ду йиИгаша шоллагІча категоре мастера, коммуниста Камендантова Евгения Григорьевна, Дзиброва Іоаннеа юкъе ШІи яккха йоагІаш мастер я Чебатнова Алла Исаковна, кхьабарш.

Ала хІама доацаш вус Султан. Шоозза наркологически диспансере хиннав Акиев, шоозе е ведлав, цига деш доаьа дербен ябака зурнен цьъгарра я хеташ. Ше болх беш волча «Чечнигжжхолоэстрой» УПТК коллективе а ший дин-кагІбола оамалаш цо ДІайоо-ячІйга дукха хе я. Нахаш ГІоккха ва, болх ДІаболабеЬна тоъ ал ха ялча хьавоеріа, болх чакхбелаге дІавода.

Куклий ха-я цу тайпара Балха график цо шийна оттаьяр.

Бекъда, из график хувца ецаш мотгиг ниИсьонна. Старопромысловски районе хапрокъъеча гучудевлар ккалсага хала чоннаш яьлга.

Старопромысловски халька судо техкар. Кацеев Русланан Балкоова Лизайкин юкъе этта гІулаьа. Гучудевлар ккалсага уж шиъ мар-сеаг хинниГга. Къьстачуя тІехьаьга яха-ала моттиг ца хоташ, кхетсаьй Кацева цхьаькха хІаман бокх бокъона ккалсаг. Из ях-хача тІехьалелаш хинна6, ихерамаш тІетйбед, яппераеш ъьа.

— Аз лелеабар - из хоъьача бакъонаш хеташ дар, — аьлар Руслана судо. — Дего яхар ца дича ма6 ала саг.

Цівна бакъда — аьлаш, Цхьабакъда, гаргтарча цхьаь шерам яьа беттам из де йиш хургІоа. Иззал ха в Кацеева набахта йоакхкерьарч...

График ше оттаьяр

Участкови инспектор мукалаг мотт сенна гоене ва Акиев Султана. Ца хилча довлий из, нагахьа санна хьа мел кхиИтача хана «малар дита яхаш» цо бала бахьашка ма.

— Аэи, — аьлару Акиев, — сенна ду из, со ялпла молаш ца хилча...

— Мишта молаш ца хилча! — тІечох участкови инспектор. — ХІан1 а ма ший къьъ хьадяк хьаеттаглуш.

— Ай! Бехк ма бекхлаьлъ, воше, таханвав дн да се—вела-лоуу Султан.

— Вав ди! — геттара эгІаз-вода молаш болхло, бетта маесзза уж къьъ ма!

Ала хІама доацаш вус Султан. Шоозза наркологически диспансере хиннав Акиев, шоозе е ведлав, цига деш доаьа дербен ябака зурнен цьъгарра я хеташ. Ше болх беш волча «Чечнигжжхолоэстрой» УПТК коллективе а ший дин-кагІбола оамалаш цо ДІайоо-ячІйга дукха хе я. Нахаш ГІоккха ва, болх ДІаболабеЬна тоъ ал ха ялча хьавоеріа, болх чакхбелаге дІавода. Куклий ха-я цу тайпара Балха график цо шийна оттаьяр.

Бекъда, из график хувца ецаш мотгиг ниИсьонна. Старопромысловски районе хапрокъъеча гучудевлар ккалсага хала чоннаш яьлга.

Старопромысловски халька судо техкар. Кацеев Русланан Балкоова Лизайкин юкъе этта гІулаьа. Гучудевлар ккалсага уж шиъ мар-сеаг хинниГга. Къьстачуя тІехьаьга яха-ала моттиг ца хоташ, кхетсаьй Кацева цхьаькха хІаман бокх бокъона ккалсаг. Из ях-хача тІехьалелаш хинна6, ихерамаш тІетйбед, яппераеш ъьа.

— Аз лелеабар - из хоъьача бакъонаш хеташ дар, — аьлар Руслана судо. — Дего яхар ца дича ма6 ала саг.

Цівна бакъда — аьлаш, Цхьабакъда, гаргтарча цхьаь шерам яьа беттам из де йиш хургІоа. Иззал ха в Кацеева набахта йоакхкерьарч...

МЗ

8 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Х».
8.40 — «Спорт цІкъан кІинрагІа».
9.10 — К. Симонов «Эрсий дошІ». Телевизионни спектакль.
11.50 — «Кердадараш».
14.50 — «Юртара ансайнстош». Документальни фильм.
15.30 — «Коллективе а хуъур ма ишнера». «Заводилкин юрта кердадараш». «Моюшера лоацца ахка е хуъур цІкъъ хо-а».
18.00 — Литовски ССР Пачхьалкхин экономически заслужени халхара ансамбла концерт.
16.25 — «Кердадараш».
16.30 — «Урокаш ТІаначуяьнарча техкаргІа». СССР халкъа хьехархочоа П. И. Гончаровайца, Л. Корневайца, И. Н. Захарова йоазонча педагогий вІашагІкхетаргІа.
17.15 — Космонавтика Денга. «Лерхіари гІуландхк». Телевизионни документальни фильм-ешш-ера.
17.45 — «Буратино выставка».
18.15 — «Іиъмен захарий». ДІаъьа поацаш ва СССР Іиъмадин академе вице-президент академик И. В. Фролов.
18.45 — «Тхуна дунен тІа».
19.00 — «Майра йовза, новкъостий, ког». Телевизионни игрушечни хоначашу СССР Пачхьалкхин дизайнерашца ВЦСПС-на Совгарша Цхьаьгара орден Ленинан эрсий хоро.
19.30 — «Кердадараш».
19.30 — ЦІ эрхара тІа хъалхара. «Са доттагІ» Иван Пырьевайца. Художественни фильм.
21.00 — «Х».
21.40 — «Кемера дунен хІинка».
22.30 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Уьйранара гимнастика».
8.15 — «Къьъгагам Волга ловлеашш». Фильм-спектакль.
9.35 — Музыка. 4-гІа класс. И. Стравинский. «Петрушка».
9.05, 13.15 — Французски мотт. Іомабу 1-гІа шу.
10.05 — СПУ - ваша6охота. Эстетически ахетамбар.
10.30, 11.40 — Музыка. 1-гІа класс. Симфонически оркестра инстгументаш. 1-гІа передача.
10.55 — «Школ ешший шкІинма-довзийтара фильм».
11.10 — «Шахматни школа».
12.05 — Физика. 9-гІа класс. Электромагнетизма законаш ун. Ток йолладарш.
12.75 — Истори. 8-гІа класс. ГІирпоаршин, конструкторни-вании, догам дарен говзал Іомаю. Іа ухъаза тухожденни самодеятельноста кІуъ-ваюш, сурташ дахна Іоазлу сенни.
Училище деша хьайбоу къонахъеш образовани йола нах. Шйеларца - конструкторша ихьа шерап пожкар шин шерап деша деза.
Учидище деша боагІа нах шев-шера дуъуьгІа хуъ.
Уж дешара шера училище хьайпар - 420 йиИгг. ХьатІадоагІача шера деша хьама лерхІ 540 йиИгг.
ХІара шера юкъъера лаьрхІа профессиональни говзал Іомаяь 400 совгІа йоІ йоахеп учидище. ХІаьта ше хьахинна чух тІехь. Ше учидище ныкхай 7000 сов-тІача саго.
Дика латт учидище деархошта интернационални, патриотически, атеистически кхетам балара болх а.
Цуз совгІа. ХІара дешархо шера ланъа лоацаш хуъ Кхачан программа юкъе-чашъьара юкъе. ДІадахача цера пар болх бир комсан чоаьдаш «Ветеринаргсийнъ совхозе, республика профессионально техническ и училищадта юкъе лаьттача социалистически сакхетам лаьрхІара моттиг а лъянхар.
Учидищера дийша арабеал мехарий профессиональни говзал Іомаяь. Общественно-политически сакхетам лаьрхІа бенна Учидище бистевьяьхка хІанз производстве болх беш дукха ба дина дешархой. Парет ба Грозненски шкебни объединене къьхьегаш бола Чернышева, Гуменюк, кхьбарш.

Ю. ЧАХХИЕВ.

8 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Х».
8.40 — «Ленингара Іомабала вела».
9.10 — «Путешественнний клуб».
10.10 — «Са доттагІ Иван Лапшин». Художест в е н н и фильм.
11.40 — «Кердадараш».
14.20 — «Кердадараш».
14.30 — «Дакъа сердал». Документальни фильма премьера.
15.10 — «Тха корреспонденташ» дуьш.
15.40 — ДІалоьх дунен хьалъашта юкъъера конкурсий лауреата Д. Алексеева (фортепиано).
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «ЦІе іуйрезаш».
16.45 — Телевизионни документальни фильма премьера.
17.20 — «Идли сагаца дуса».
18.15 — «Сагги закони. Ваьша лоацаш ва юстица ва».
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — «Инженерашца».
19.15 — «Дунен нагирхой».
19.50 — «Кердадараш».
19.55 — Ю. А. Гагарин гІаттта 25 шу дуьзиш. «Космически эрсий-чехословацки экспедицеш». Телевизионни документальни фильм.
Фильм ГІулгІа-ТІа. Хьалхара дош оан СССР летчинашца космонавташца. Фильм ГІулгІа-ТІа. Хьалхара дош оан СССР летчинашца космонавташца. Фильм ГІулгІа-ТІа. Хьалхара дош оан СССР летчинашца космонавташца.
20.30 — «Кердадараш».
21.00 — «Х».
21.40 — Ядаргочуун Л. М. Ленинан МГУ студенташца хьехархочоа «Іиъмен захарий».
22.55 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Уьйранара гимнастика».
8.15 — «ВартІаь командировкан». Телевизионни документальни фильм.
8.35, 9.35 — Географи. 7-гІа класс. «Прибайкальен Забайкальен».
10.05 — Іиъма - довзийтара фильмаш.
10.35, 11.40 — Юкъара биологи. 9-гІа класс. Хьайбай ер-ни яшта дегІаднад.
11.05 — «Чоаллаш доаца — чоалга бакъдарашш». Дахьта-ноашота телевизионни хьехархо.
12.10 — Истори. 5-гІа класс. Сталгина восстани.
13.10 — Эстетически ихетам-балар. Графика.
13.40 — Советски пачхьалкхан Іиъмен. «Іиъмен-Іиъмен-Іиъмен».
14.25 — Г. Г. Белинский. Ваьша лоацаш.
15.15 — «Кердадараш».
15.45 — «Дийна сийпе». Документальни фильм.
17.15 — «Патриотан-интернационалистски нохбе» (нохчий меттала).
17.30 — «П. Захаров шун хан». Живописец аьчча дийнахьа. Цо деш 170 шу дуьзиш.
18.00 — «Хіаране дег ду дуьш» (нохчий меттала).
18.30 — Физи-реклама.
18.20 — «Нохч-ГІалгІайчен дин».
18.40 — «Табагос оагІуе хуъур». Художественни фильм.
20.00 — «Бийса дахьъала хийла шун, бераш».
20.15 — «Кердадараш».
20.20 — Стола тІа лоазавча техникан Европа чемпионат. УСР передача.
21.00 — «Х».
21.40 — «Рафферти». Телевизионни кино серп йола художественни фильм. Л. Сатта романа мотивех оттадаь. 1-гІа серия.
22.45 — «Кердадараш».

РАДИО

8 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоаманш.
6.55 — 7.00 — Хоаман. Хаотташ.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.50 — 9.00 — Концерт.
9.15 — Ахсийдаран лоарадаран тІехьа. «Вагонаш — хьовсам» (нохчий меттала).
9.30 — 10.00 — «Къона заседанин (гІалгІай меттала).
16.00 — Передачай программа. Хаотташ.
16.05 — «Идеологически ИЗОВСАНИ нагирхой» яха передачай цикл. 1-гІа передача.
16.15 — 17.00 — «Производстве хьалхаллаттараста». Концерт.
18.00 — Керда хоаманш.
18.30 — 18.40 — «Юртара закар.

УКВ

17.00 — «Сайъеранне оагІо. наш». Музыкални передача.
17.28 — Илли оал Дагаев Вахида.

9 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоаманш.
6.55 — 7.00 — Хоаман, Хаотташ.
8.15 — Республикански газетий обзор. Передачай программа.
8.26 — 9.00 — Илли оал Л. А. Ротарь.
11.15 — «Къьъкъера кердача хьехаре» (нохчий меттала).
16.15 — 17.00 — «Производстве хьалхаллаттараста». Концерт.
18.00 — Керда хоаманш.
18.30 — 18.40 — «Гі лаьттан чу дуж». (нохчий меттала.

УКВ

17.00 — ДІалоьх Р. Паскаева, 17.30 — «Пауза» произведенеша юкъъера музыка.

Тахан республике ГІоллеп Грознеи «Кезиг - дукха морхаш а йолаш. йоачан а йолаш, малхболлеъьара секунде 0 — 5 метр чІоагІа муъ а хьекхаш хилеи ферара температура республике 19—24, Грозне 21 — 23 гралус йІоккал йолаш хилеп тарлу.

Кхоана хъьадалур моркан а йолаш, йоачан а йолаш, тайп-тайпарча оагІонашкхара секунде. 3 — 7 метр чІоагІа. муъ а хьекхаш хилеп ферара температура балхана 4 — 9. дийнахьа 20 — 25 гралус ГІоккал йолаш хилеп тарлу.

МЕТЕОСТАНЦІЙ.

ХЬАМСАРА КИНОХЬАЖАРХОЙ!

«ЮБИЛЕННЫЙ» ЯХАЧА КИНОТЕАТРО ХЬЕХ ШО, 8 АПРЕЛЕ ДЕНЗ

«Сакъераше кІиранан» яхача кердача художественни фильмага ХьажаЬ.

Из комедин СШАгай американски йоазонхочун Чарлиз Вильямса «ТІахьа кІиран биса» яхача телевизионни повестах.

Режиссер — Ф. Гриффо.

Ролаш ловзаю — Ф. Алдана, Ж.-Л. Трентиньяна кхьчар. Кино Франце снимадаь.

Дувла тхо долча!

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске. ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехкгохкама секретара — 2-84-68; отделаш: партийни вахара — 2-80-12, 2-54-04; промышленностей транспортен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66; культура — 2-64-75, 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84, 2-90-66; культуры — 2-64 75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-88-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05111, «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1478.